

[Bertel Haarder]

har foreslået, og så kunne børnene blive hentet lidt tidligere og arbejdet på institutionerne blive aflastet, for det er som bekendt de sidste 4 timers ophold, der er belastende både for personalet og for børnene.

Uddannelsespolitikken er symbolsk. Pannuminstutittets femte etape skal med vold og magt bygges for flere hundrede millioner kroner, skønt man nu skal til at køre på halv kraft på både læge- og tandlægestudiet. De penge kunne ellers have været brugt til at forbedre uddannelsesstøtten og støtte forskningen, som man ikke behandler godt for tiden.

De frie skoler ville regeringen have beskåret, men der var et stort flertal, som i går fjernede den besparelse. Og samtidig med at regeringen altså ville have beskåret de frie skoler, planlægger den milliardudgifter til det, man kalder betalt frihed til uddannelse. Det vil koste lige så meget som hele folkeskolen, hvis man tager den model, som LO har lagt frem, og som regeringspartiets medlemmer åbent vedgår at man går ind for.

Hvad er betalt frihed til uddannelse? Jo, det er det at pålægge folk en ekstra uges ferie uden løn, altså på egen regning, og sige til dem: den uge må I ikke selv bestemme hvad I skal bruge til, det skal vi nok finde ud af, for da skal I gå til noget pædagogisk. Det er beslaglæggelse af folks ferie uden lønkompensation. Det er ubegribeligt, at et lønmodtagerparti kan lancere sådanne planer.

Nu går der rygter om, at underskuddet for januar er blevet 30 pct. større end forudset før jul. Finansministeren siger, at det har tekniske årsager, og at en weekend, der ligger omkring månedsskiftet, kan flytte nogle hundrede millioner kroner. Vel, det kan finansministeren have ret i, men han må undskyldte os, at vi faktisk mener, det er særdeles sandsynligt, at underskuddet for januar allerede nu viser sig at være vurderet 30 pct. for lavt.

Der er nemlig gået en historie forud for dette. I 1980 skulle underskuddet have været 11 mia kr.; det blev 18 mia kr. I 1981 skulle det have været 16 mia kr.; det blev næsten 35 mia kr. I år skulle det have været 39,9 mia kr. ifølge finanslovsforslaget; nu siger man 47,7 mia kr., men det er der jo ingen der tror på længere. De nye forslag, som regeringen har bebudet, og som den vil gennemføre bl.a. med SFs støtte, skal jo lægges oveni.

Den finanslov, vi vedtager, er den mest uærlige finanslov, der er vedtaget, fordi den slet ikke har alle de udgifter med, som regeringen har bebudet i det, den kalder sin beskæftigelsesplan. Lad os prøve at skære det ud i pap for den enkelte – inden for venstre er vi jo begyndt at tale mere direkte til den enkelte. En gennemsnitsborger, som tjener 150.000 kr., skulle sidste år have betalt 27.000 kr. mere i skat for 1981, hvis staten skulle have haft sine udgifter dækket ved tilsvarende indtægter. Spørgsmålet er: har borgeren de penge? Nej, det er netop symbolsk. Vi bruger penge, vi ikke har, men de skal alligevel betales tilbage med renter, høje renter. I år betaler den samme gennemsnitsborger, hvis finansloven da passer, 40.000 kr. for lidt i skat, vel at mærke hvis tallene fra før jul passer; det bliver sandsynligvis 50.000 kr. i stedet, og disse 50.000 kr. skal altså betales tilbage med renter, hvortil kommer renter og afdrag fra sidste år, som skal lægges oveni, så får vi nemlig bruttounderskuddet.

Så siger finansministeren og andre beroligende: ja men vi låner jo bare pengene hos hinanden, som samfund bliver vi ikke fattigere. Jo tak, det samme kan man jo sige om enhver skatteplyndring. Skatter er jo bare penge, vi betaler til hinanden, som om det betyder, at skattetrykket pludselig er blevet ligegyldigt. Er det ikke netop skattetrykket, der ødelægger hundredtusinder af givtige private arbejdspladser, som gør hæderlige mennesker til småforbrydere og forvrider de økonomiske dispositioner – til skade for ressourceudnyttelse og velfærd? Er der i virkeligheden ikke en voksende erkendelse af dette i socialdemokratiet, og er der ikke også en voksende erkendelse af, at skattesystemet ikke kan bære flere udgifter? Hvad vil man så gøre? Hvordan vil man kradse de penge ind?

Vi har i forvejen det problem, at næste generation af erhvervsaktive bliver ret lille, mens vi – altså de, der er jævnaldrende med mig, de store krigstidsårgange i 30-40erne – til gengæld bliver en masse gamle at føde på.

Hvis regeringen nu får held til at sende os endnu tidligere på pension og får de unge til at gå endnu længere i skole obligatorisk, først 12 og senere 13 år, som der står i U 90, så bliver jo de erhvervsaktive nødvendigvis et kuert mindretal af 25-55-årige, som stønner under et kvælende skattetryk. Det bliver et